

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Verbetering IJsselbandijk
traject Epe-Neijensteen-Veessen dp 506-546

5 juni 1997

696-81

1



commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van de
provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW97.10875-6082029

uw brief
d.d. 3 april 1997

ons kenmerk
U409-97/Jm/bh/696-83

onderwerp
Toetsingsadvies over het milieu-
effectrapport Verbetering IJsselbandijk
traject Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-
546

doorkiesnr.
(030) 234 76 23

Utrecht,
5 juni 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Verbetering IJsselbandijk traject Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-546.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Verbetering IJsselbandijk traject Epe-Nijenstein-
Veessen dp 506-546

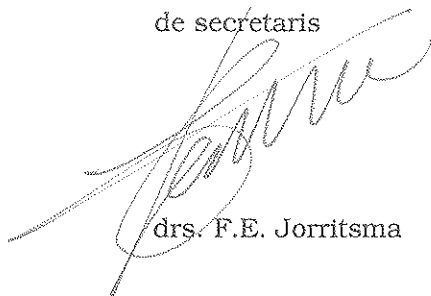
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Verbetering IJsselbandijk
traject Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-546

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over
de Verbetering IJsselbandijk traject Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-546,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland door de Commissie voor
de milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Verbetering IJsselbandijk traject Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-
546

de secretaris



drs. F.E. Jorritsma

de voorzitter



dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 5 juni 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Motivering	2
3. Aanbevelingen voor de verdere besluitvorming	3
3.1 Sculptuur van het dijkvak	3
3.2 Ecologische betekenis van hagen	4
3.3 Rode-lijstsoorten	4
3.4 Sparen waardevolle beplantingen	4

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 april 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 68 d.d. 9 april 1997
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Waterschap Veluwe heeft het voornemen om het dijktraject Epe-Nijenstein-Veessen te verbeteren. Het circa 4 kilometer lange traject van de linker IJsselbandijk ligt in de gemeenten Epe en Heerde.

Bij brief van 3 april 1997^{1]} stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland, als bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport (MER).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{2]}.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie biedt om bij de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan het milieubelang een volwaardige plaats te geven, en daarbij op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER^{3]}, zoals vastgesteld in juli 1995;
- op eventuele onjuistheden^{4]};
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER^{5]}.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie, conform artikel 7.26 tweede lid (Wm), rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen^{6]}, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

In dit advies wordt in hoofdstuk 2 het hoofdoordeel over het MER weergegeven en toegelicht. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie opmerkingen over het MER met aanbevelingen die in het vervolg van de besluitvorming betrokken kunnen worden.

1 Zie bijlage 1.
2 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
3 Wm, artikel 7.23, lid 2.
4 Wm, artikel 7.23, lid 2.
5 Wm, artikel 7.10
6 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

Het MER geeft een goed inzicht in de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de daaraan verbonden milieugevolgen. De Commissie is derhalve van oordeel dat het MER **voldoende** informatie biedt om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij het besluit over de dijkverbetering.

Wel is de Commissie van mening dat bij de uitwerking van de varianten beter ingespeeld had kunnen worden op bestaande waarden die dit dijkvak karakteristiek maken en die in de startnotitie, richtlijnen en de inventarisatie in het MER als zodanig zijn benoemd.

2.2 Motivering

De Commissie spreekt waardering uit voor de informatie die ten grondslag ligt aan de keuze voor de varianten. Uit het MER blijkt, dat er een uitgebreide inventarisatie heeft plaatsgevonden en dat deze tot een zorgvuldige waardering van elementen en patronen heeft geleid. Met name de inventarisatie van de cultuurhistorische elementen zoals deze in bijlage 4 is opgenomen kan een voorbeeldfunctie vervullen voor de inventarisatie van LNC-aspecten in toekomstige rapportages.

De Commissie is wel van mening, dat bij de uitwerking van de gekozen varianten onvoldoende aandacht is besteed aan een aantal zaken, die blijkens de inventarisatie en analyse van hoge waarden zijn. Dat betekent dat deze waarden in de voorgestelde dijkverbetering grotendeels verloren gaan en dat kansen vanuit landschappelijk oogpunt onbenut blijven.

Dat geldt met name voor de sculptuur van de dijk, waarvan de waarde in het MER op inzichtelijke wijze beschreven wordt. Het voorkeursalternatief laat zien, dat bij de dijkverbetering deze waarde aangetast wordt. De Commissie onderschrijft, dat de voorgestelde maatregelen nodig zijn. Er zijn naar de mening van de Commissie echter andere opties voor de benodigde technische verbetering, waarbij de bestaande waardevolle sculptuur beter in stand gehouden wordt, of waarbij een nieuwe sculptuur ontstaat die op eigentijdse wijze van bijzondere waarde is.

De Commissie meent dat deze andere opties alsnog bij de uitwerking van het plan betrokken kunnen worden. Zij doet daartoe een aantal aanbevelingen. Het detailleren van het voorkeursalternatief op deze punten biedt de mogelijkheid een meer uitgekiend ontwerp te realiseren en daardoor een sterker resultaat te bereiken. In hoofdstuk 3 worden deze punten verder uitgewerkt.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE BESLUITVORMING

3.1 Sculptuur van het dijkvak

In de inventarisatie en analyse van landschappelijke aspecten wordt gewezen op het kenmerkende talud, dat in samenhang met de hagen op de kruin de dijk een bijzondere sculptuur geeft. Deze sculptuur krijgt een hoge waardering. Ook wordt duidelijk gemaakt, dat het gaat om een gaaf voorbeeld van een IJsseldijk, met name vanwege de hagen. Karakteristiek voor de sculptuur is het steil oplopen van taluds naar de kruin. In paragraaf 2.2 is opgemerkt dat de Commissie van mening is dat in het ontwerp een aantal kansen onbenut is gebleven om de huidige karakteristieke sculptuur van de dijk in het nieuwe ontwerp terug te laten komen. In deze paragraaf doet zij daarom aanbevelingen teneinde meer recht te doen aan het ontwerpuitsgangspunt om de huidige vorm van de dijk te behouden.

Buitentalud

Buitendijks is het huidige profiel te steil en daarom instabiel. Hier wordt een verflauwing naar 1:3 voorgesteld. Wanneer dat nodig is, zoals ter hoogte van de strang, wordt verder een maaistrook aan de teen van de dijk voorgesteld. De verflauwing naar 1:3 betekent, dat een gebiedsspecifiek profiel wordt omgezet in een profiel, dat als een standaard dijkverbeteringsprofiel te beschouwen is. ■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag te bevorderen dat in de verdere planuitwerking aandacht wordt besteed aan het verminderen van bovengenoemd negatief effect. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het ontwerpen van een geknikt buitenprofiel. Zonder geotechnische bezwaren kan dit bewerkstelligd worden door een steilere kop op de dijk en een wat flauwer onderbeloop. Ook kan een maaistrook onder een lichte helling worden gelegd, eventueel in aansluiting op, of als onderdeel van een flauwer onderbeloop.

Binnentalud

Binnendijks is met name aan de voet van het talud verbetering nodig. De Commissie meent dat het belangrijk is om aandacht te besteden aan de wijze waarop het binnentalud en de geplande aanvullingen in de nieuwe situatie gebruikt en beheerd gaan worden. Ervaring leert, dat bij dergelijke verbeteringen onduidelijkheid ontstaat over wat nu 'dijk' is en waar gebruiksgrenzen liggen. Dat heeft een negatief effect op de beleving van het landschap. Dit negatieve effect van de binnendijkse ingrepen in het planalternatief kan sterk worden vermindert door aandacht te besteden aan het herstel van de karakteristieke samenhang van de dijk met het binnendijkse cultuurlandschap. Dat betekent in dit geval het laten doorlopen van het binnendijkse landgebruik tot aan de teen van het binnentalud.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag er zorg voor te dragen dat duidelijkheid wordt geboden over het gebruik en beheer van de binnentaluds en het aansluitende binnendijkse gebied.

Kruin

Op de kruin staan in de huidige situatie zeer karakteristieke hagen. In het plan wordt op zorgvuldige wijze de eventuele aantasting van bestaande hagen ge-

compenseerd. De Commissie is van mening, dat wat betreft de hagen de landschappelijk kansen van dijkverbetering nog sterker benut kunnen worden. Wanneer over de maximale lengte binnen- en buitendijks hagen aanwezig zijn van voldoende formaat, draagt dit sterk bij aan de beleving van de sculptuur. Voor een deel kan dit het negatieve effecten van de ingrepen aan taluds verminderen.

De Commissie merkt ook op, dat het introduceren van een lichte overbreedte aan de buitenzijde om het buitentalud een steile kop te geven, de mogelijkheid biedt nieuwe en bestaande hagen voller te planten en een ruimere groeiplaats te bieden.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag te bevorderen dat over de maximale lengte binnen- en buitendijks gestreefd wordt naar de ontwikkeling van forse hagen door handhaving, herplant en extra aanplant, alsmede een adequaat beheer.

3.2 Ecologische betekenis van hagen

In het MER wordt opgemerkt dat hagen herplant of vervangen zullen worden.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag, indien bij enkele gedeelten herplant niet mogelijk is, te bevorderen dat stekken of zaad van de bestaande heggen gebruikt worden of indien ook dat onoverkomelijke problemen oplevert, inheems materiaal gebruikt wordt.

3.3 Rode-lijstsoorten

Het MER vermeldt dat in Veessense Waarden de Rode-lijstsoort Grote karekiet als broedvogel. In het MER staat niet waar deze soort precies broedt. Omdat de Grote karekiet broedt in rietvegetaties met in water groeiend overjarig riet, is het mogelijk dat de dijkverbetering in dijkvak IV en/of VI, waar respectievelijk 420 m² en 4050 m² oevervegetatie verloren gaat, invloed heeft op de grootte van het broedgebied van deze soort.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag er op toe te zien dat bekeken wordt of het leefgebied van deze Rode-lijstsoort niet in gevaar komt. Indien dit wel het geval is, zal hiervoor in de nabije omgeving vroegtijdig gecompenseerd moeten worden.

3.4 Sparen waardevolle beplantingen

De binnendijkse boombeplanting van de vleugelstoep ter hoogte van dp 525, bij het voormalige 'Rot'nboerderieje' en bij de buitendijkse perenboomgaard ter hoogte van dp 507 is, blijkens de tekening, verwijdering van beplanting nodig. Beide beplantingen zijn in de analyse benoemd als waardevol. De tekening geeft de indruk, dat de boombeplanting gehandhaafd kan worden.

■ De Commissie adviseert het bevoegd gezag om na te gaan of door een uitgekende uitvoering van de dijkverbetering deze waardevolle beplanting gespaard kan worden.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieueffectrapport
Verbetering IJsselbandijk traject
Epe-Nijenstein-Veessen dp 506-546



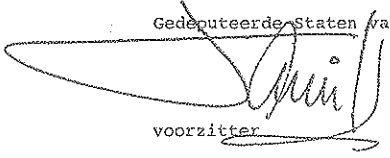
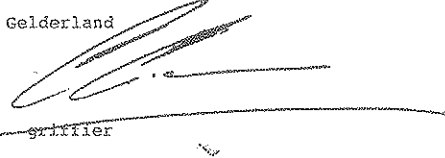
(bijlagen 1 t/m 4)

groen

13

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 april 1997 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten		provincie GELDERLAND
	Bezoekadres Meris 11 Arnhem	Postadres Postbus 5030 6800 GX Arnhem
		telefoon (026) 359 51 11 telefax 45 069 pbjgd teletax (026) 359 94 80
— Commissie voor de milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		 Commissie voor de milieu-effectrapportage
		ingekomen : LE-8 APR. 1997
		nummer : 472-97
		dossier : 696-53/54/55/56/57
		Kopie naar : <u>St. Pvd. B. B. / b. h.</u>
datum 3 april 1997	nummer MW97.10875-6082078	
onderwerp Verzoek om advies over de projectnota/MER voor de verbetering van de IJsselbandijk, traject Epe-Nijenstein-Veessen, dp 506-546		
<p>Hierbij sturen wij u de projectnota MER, het geotechnisch onderzoek en het ontwerp-dijkverbeteringsplan voor de verbetering van de IJsselbandijk, traject Epe-Nijenstein-Veessen, dp 506-546. De bekendmaking hiervan vindt plaats op 9 april 1997 in enkele regionale en lokale kranten en de Staatscourant.</p> <p>Wij zullen u, de bij ons college ingezonden inspraakreacties en adviezen van de wettelijke adviseurs, zo snel mogelijk toezenden met het verzoek deze bij uw advisering aan ons college te betrekken. Wij vragen u ons zo snel mogelijk, doch uiterlijk vóór 12 juni 1997 over deze projectnota/MER advies uit te brengen.</p>		
Gedeputeerde Staten van Gelderland		
		
voorzitter	secretaris	
bijlagen: - projectnota/MER, ontwerp-dijkverbeteringsplan, geotechnisch onderzoek, afschriften van aanvragen en een afschrift van de bekendmaking		
coll. -/jl code: PR/M9702020		
inlichtingen bij dhr. C. Veraa	doorloosnr. 359 88 56	
verzonden 07 APR. 1997	Postbank 669782 ABN-AMRO Arnhem 53 50 26 463 BNG 's-Gravenhage 26 60 10 624	

15

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 68 d.d. 9 april 1997

BEKENDMAKING	
Terinzagelegging en openbare zitting Dijkverbeteringsproject IJsselbandijk, traject Epe-Nijenstein-Veessen	
<i>Van deze bekendmaking willen wij u op de hoogte stellen van het voornemen tot dijkverbetering en de gelegenheid bieden hierop te reageren. Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres zullen worden verzonden. Gedeputeerde Staten van Gelderland verzoeken die coördinerende rol. De besluitvorming over de verbetering van deze dijk gebeurt op basis van de Wet op de waterkering.</i>	
Voor de verbetering van de IJsselbandijk, traject Epe-Nijenstein-Veessen, op 506-546, gelegen in de gemeenten Epe en Heerde heeft het waterschap Veluwe de projectnota/milieu-effectrapportage (MER) en het ontwerp-dijkverbeteringsplan ingediend. Tevens zijn aanvragen voor vergunningen e.d. ingediend bij de betrokken overheden. Hierover nemen zij afzonderlijk besluiten.	
Het gaat om de volgende aanvragen etc. met het oog op de uitvoering van de dijkverbetering: <ul style="list-style-type: none">- Vergunning Rivierenwet artikel 4 en 5 (Rijkswaterstaats);- Vergunning Wet verontreiniging oppervlaktewater voor het verwerken van secundaire bouwstoffen (Rijkswaterstaats);- Vergunning Wet verontreiniging oppervlaktewater voor het verwerken van puin en/of grond (Rijkswaterstaats);- Aanzegvergunning (gemeenten Epe en Heerde);- Kapvergunning (gemeenten Epe en Heerde);- Vergunning Wet milieubeheer ten behoeve van opslag van verontreinigde specie (gemeente Heerde);- Ontsteking voor het uitvoeren van werkzaamheden in of nabij de dijk overeenkomstig het bepaalde in het Gelders waterschapsreglement zoals van toepassing is verklaard in de overgangsbepalingen van het Reglement Gelderse Waterschappen.	
Terinzagelegging Het ontwerp-dijkverbeteringsplan en de bijbehorende projectnota/MER en de genoemde aanvragen liggen van 10 april tot en met 7 mei 1997 ter inzage in: <ul style="list-style-type: none">- het waterschapshuis van het Waterschap Veluwe, Brinklaan 268 te Apeldoorn, op werkdagen van 09.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.00 uur;- het gemeentehuis van Epe, Markt 14 te Epe, op werkdagen van 08.00 tot 12.30 uur;- het gemeentehuis van Heerde, Marktstraat 1 te Heerde, op werkdagen van 09.00 tot 12.30 uur;- de Bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur.	
De projectnota/MER en het ontwerp-dijkverbeteringsplan zijn tegen kostprijs te bestellen bij het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer). Indien u niet in staat bent tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, dan kunt u contact opnemen met dit bureau.	
Schriftelijke zienswijzen Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres worden verzonden. U kunt tot en met 7 mei 1997 op een of meer van de hiervoor genoemde onderdelen schriftelijk reageren bij:	
Gedeputeerde Staten van Gelderland Dienst Milieu en Water Projectbureau dijkverbetering Postbus 9090 6800 GX Arnhem	
Graag onder vermelding van nummer MW97.10875. Wij verzoeken u bovendien bovenaan de brief aan te geven op welk onderdeel u reageert. Overigens kan iedereen die zienswijzen inbrengt verzoeken om zijn/haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.	
Mondelinge zienswijze/openbare zitting Bekijkt schriftelijk kunt u ook mondeling reageren. Hiervoor wordt op 22 april 1997 een openbare zitting georganiseerd in Camping café-restaurant de IJsselhoeve, IJsseldijk 46 te Veessen. Vertegenwoordigers van betrokken overheden zijn aanwezig om uw vragen te beantwoorden. De zitting begint om 19.30 uur.	
U wordt verzocht zoveel mogelijk gebruik te maken van deze zitting, wanneer u uw zienswijze uitsluitend mondeling wilt indienen.	
Nadere informatie Voor nadere informatie over bovenvermeld dijkverbeterings-project kunt u zich wenden tot: <ul style="list-style-type: none">- het waterschap Veluwe, de heer C. Langelaan, tel. (055) 527 29 11;- de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering, de heer C. Verza, tel. (026) 359 88 56	
Arnhem, 7 april 1997 - nr. MW97.10875	
provincie GELDERLAND	
Gedeputeerde Staten van Gelderland J. Kemminga - voorzitter dra. C.P.A.G. Crasborn - griffier	

17

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Oost-Veluwe

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: goedkeuring dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: 12.1

Activiteit: De activiteit betreft het voornemen om voor de linker IJsselbanddijk tussen dijkpaal 506 en dijkpaal 546 een dijkverbeteringsplan te ontwikkelen en uit te voeren. Het dijktraject bevindt zich op de Westelijke oever van de (Gelderse) IJssel in Gelderland in de gemeenten Epe en Heerde.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 10 mei 1995

richtlijnenadvies uitgebracht op: 18 juli 1995

richtlijnen vastgesteld op: juli 1995

kennisgeving MER: 3 april 1997

toetsingsadvies uitgebracht: 5 juni 1997

Bijzonderheden: Het MER geeft een goed inzicht in de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de daaraan verbonden milieugevolgen. Wel is de Commissie van mening dat bij de uitwerking van de varianten beter ingespeeld had kunnen worden op bestaande waarden die dit dijkvak karakteristiek maken en die in de startnotitie, richtlijnen en de inventarisatie in het MER als zodanig zijn benoemd. Dat geldt met name voor de sculptuur van de dijk, waarvan de waarde in het MER op inzichtelijke wijze beschreven wordt. Het voorkeursalternatief laat zien, dat bij de dijkverbetering deze waarde aangetast wordt. De Commissie onderschrijft, dat de voorgestelde maatregelen nodig zijn. Er zijn naar de mening van de Commissie echter andere opties voor de benodigde technische verbetering, waarbij de bestaande waardevolle sculptuur beter in stand gehouden wordt, of waarbij een nieuwe sculptuur ontstaat die op eigentijdse wijze van bijzondere waarde is. De Commissie meent dat deze andere opties alsnog bij de uitwerking van het plan betrokken kunnen worden. Zij doet daartoe in haar advies een aantal aanbevelingen. Het detailleren van het voorkeursalternatief op deze punten biedt de mogelijkheid een meer uitgekiend ontwerp te realiseren en daardoor een sterker resultaat te bereiken.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. N. van Dooren

ir. D.C. van Ooijen

drs. J. Renes

mw. drs. G. Veenbaas

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten (richtlijnenfase) en drs. F.E. Jorritsma (toetsingsfase)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	970502	Stichting Geldersch Landschap	Veesserwaarden	970506
2.	970527	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, Directie Oost	Deventer	970529